

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เพศวิถีของผู้หญิงติดเชื้อเอชไอวี เอดส์: กรณีศึกษาผู้หญิงแกนในเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ประเทศไทย (Sexuality of Women Living with HIV/AIDS: A Case Study of Female Leaders In Thailand Network of People Living with HIV/AIDS)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวมารศรี วงศ์กลม (Miss Marasri Wongklom)
สาขาวิชา / คณะ / มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. พิมพวัลย์ บุญมงคล
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

ภาระงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการติดเชื้อเอชไอวีของผู้หญิงส่งผลกระทบต่อให้ความหมายใหม่เรื่องเพศภาวะและเรื่องเพศวิถี มีความสัมพันธ์ทางเพศกับคู่ รูปแบบพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงติดเชื้อ ความปรารถนาทางเพศและความสุขทางเพศภายหลังการติดเชื้อเอชไอวีของผู้หญิง พร้อมกับการศึกษาตัวตน แนวคิดต่อร่างกาย เพศสภาวะและการต่อรองทางเพศของผู้หญิงติดเชื้อเอชไอวีมีการเปลี่ยนแปลง

การติดเชื้อเอชไอวีของผู้หญิงส่งผลกระทบต่อให้ความหมายใหม่เรื่องเพศภาวะและเพศวิถีที่เปลี่ยนไปจากเดิม การให้ความหมายเรื่องเพศที่เป็นทั้งรักและแค้น ซึ่งเป็นปฏิริยาตอบสนองต่อคู่ที่เป็นการแสดงอาการรังเกียจเมื่อรู้ว่าเธอติดเชื้อ ความรู้สึกแค้นนั้นเกิดขึ้นกับคนที่เธอรักและเห็นความรังเกียจของคู่ที่แสดงต่อเธอ การแก้แค้นของผู้หญิงคือการทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นผู้ชาย คือ “การสวมเขา” ให้กับฝ่ายชาย การให้ความหมายเรื่องเพศสัมพันธ์ยังหมายถึงการตั้งครรภ์ การมีลูกและความรับผิดชอบต่อลูกที่จะเกิดมา ซึ่งพวกเขาไม่ต้องการให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก เพราะมองว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นภาระความรับผิดชอบของผู้หญิงเพียงฝ่ายเดียว ประกอบการกินยาต้านไวรัสที่ต้องให้ความสำคัญต่อการเตรียมพร้อมร่างกาย ซึ่งยาต้านบางกลุ่มมีผลต่อเด็กในครรภ์ ความหมายเรื่องเพศสัมพันธ์ยังหมายถึง การปิดบังซ่อนเร้น ไม่สามารถเปิดเผยกับคู่ได้ว่าตัวเองเป็นผู้ติดเชื้อ เธอไม่สามารถเปิดเผยความต้องการและเจตจำนงต่อเพศวิถีของตนเองได้ หากผู้ชายไม่ติดเชื้อจะมองเห็นข้อจำกัดของพวกเขา ทำให้เกิดการกดทับและเอาเปรียบพวกเขาด้วย หากผู้ชายเป็นผู้ติดเชื้อเหมือนกัน ฝ่ายชายมักมีครอบครัวแล้ว แต่หากเป็นชาย

โสด เขามักไม่ได้มีผู้หญิงแค่คนเดียวและมีความสัมพันธ์ซ้ำซ้อนกับกับผู้หญิงหลายคน เพศวิถีของผู้ร่วมวิจัยยังดำเนินไปเรื่อย ๆ การให้ความหมายเรื่องเพศของผู้หญิงติดเชืื่อนั้น ไม่ได้ตายตัวหรือหยุดนิ่ง

ท่ามกลางการควบคุมทางเพศต่าง ๆ ที่มีต่อผู้หญิงติดเชื้อ การควบคุมที่มีผลต่อผู้หญิงคือ การควบคุมทางการแพทย์ที่เป็นแนวทางให้ผู้หญิงต้องปฏิบัติตาม เช่น การชักชวนให้ผู้หญิงทำแท้ง การทำหมัน เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่เชื้อเอชไอวีของสังคม ส่วนการควบคุมเรื่องเพศจากครอบครัวและสังคม รวมทั้งการควบคุมตนเองของผู้หญิงติดเชื้อที่จำกัดการมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบของการเลือกคู่เฉพาะกับผู้ติดเชื้อมีด้วยกันเท่านั้น ผู้หญิงถูกคาดหวังให้เป็นผู้ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อเอชไอวีและการเปิดเผยผลเลือด สมาชิกในครอบครัวไม่ยอมให้ผู้หญิงมีคู่อหรือมีเพศสัมพันธ์ อยากให้ดำรงบทบาทเฉพาะเป็นแม่และลูกสาวเท่านั้น เพราะมองว่าเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่อันตรายต่อชีวิตของพวกเขา ซึ่งกลายมาเป็นข้อจำกัดในการเลือกคู่ของผู้หญิง อำนาจและการต่อรองทางเพศของผู้หญิง ถึงแม้สังคมพยายามควบคุม แต่การต่อต้านของเธอคือ การที่เธอมีคู่มากกว่าหนึ่งคนและรูปแบบคู่ความสัมพันธ์ทางเพศที่แตกต่างออกไปจากกรอบสังคม

กว่าสิบปีที่ผ่านมา การมีชีวิตอยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีเอดส์ของผู้หญิง การพัฒนาร่างกายและแนวความคิดต่อเชื้อเอชไอวีของผู้หญิงมีผลทำให้ผู้ร่วมวิจัยเป็นแกนนำในการทำงานด้านเอดส์ ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการเป็นผู้กระทำการ (Agency) ได้ทั้งเรื่องการทำงานเรื่องเอดส์และการหารายได้เป็นของตนเอง แต่ตัวตนต่อเรื่องเพศสภาวะ ที่เป็นหญิงและเรื่องทางเพศของผู้หญิงยังคงถูกกดขี่และทำให้ต้องยอมจำนนต่อสภาพแวดล้อมและมิติทางสังคมที่อยู่ภายใต้ “ปิตาธิปไตย” และความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียม ความเป็นผู้หญิงแกนนำในการทำงานด้านเอดส์ ทำให้เห็นความสามารถในการเป็นผู้กระทำการของผู้หญิงทั้งต่อการทำงานเอดส์ อย่างไรก็ตามเรื่องเพศยังคงเกี่ยวพันกับความเป็นผู้หญิงดี และระบบคิดคู่ตรงข้ามคือความเป็นผู้หญิงเลว ในขณะเดียวกันความรักก็เป็นทั้งความต้องการใครสักคนที่ยอมรับอย่างแท้จริง หากแต่ความรักในอีกทางหนึ่งก็กลายเป็นเครื่องมือของปิตาธิปไตยในการที่ทำให้ผู้หญิงสยบยอมและไร้อำนาจ

เมื่อทั้งร่างกายของผู้หญิงต้องเข้าพึ่งพิงต่อระบบการให้บริการทางการแพทย์เมื่อร่างกายได้รับเชื้อฉวยโอกาส เมื่อถึงระยะหนึ่งของการติดเชื้อ ยาต้านไวรัสเข้ามาบทบาทในการทำให้ร่างกายแข็งแรง หากแต่ผลข้างเคียงของยาทำให้ร่างกายเปลี่ยนรูปไป ความพยายามในการเพิ่มทุนให้กับร่างกายโดยการทำศัลยกรรมหรือการพยายามรักษาร่างกายให้เหมือนเดิม เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาร่างกายเพื่อไม่ให้คนภายนอกเห็น “สัญญาณของเอชไอวี” ในร่างกายของตนเอง